USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2021/1666

ze dne 29. dubna 2021

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu společného podniku Clean Sky 2 na rozpočtový rok 2019

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu společného podniku Clean Sky 2 na rozpočtový rok 2019,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro dopravu a cestovní ruch,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0109/2021),

A. vzhledem k tomu, že společný podnik Clean Sky byl zřízen v prosinci 2007 nařízením Rady (ES) č. 71/2008 (jež vstoupilo v platnost dne 7. února 2008) na období do 31. prosince 2017 a vzhledem k tomu, že tento společný podnik začal samostatně fungovat v listopadu 2009;

B. vzhledem k tomu, že společný podnik Clean Sky 2 (dále jen „společný podnik“), zřízený nařízením (EU) č. 558/2014, s účinností ode dne 27. června 2014 nahradil společný podnik Clean Sky v rámci programu Horizont 2020, čímž se jeho fungování prodloužilo do 31. prosince 2024;

C. vzhledem k tomu, že hlavním cílem společného podniku je přispívat k výraznému zmírnění dopadu leteckých technologií na životní prostředí a k rozvoji silného a celosvětově konkurenceschopného leteckého průmyslu a dodavatelského řetězce v Evropě;

D. vzhledem k tomu, že zakládajícími členy společného podniku jsou Unie zastoupená Komisí a soukromí členové, konkrétně vedoucí a přidružení členové, jak jsou uvedeni v příloze II nařízení Rady (EU) č. 558/2014, a klíčoví partneři vybraní na základě otevřené, nediskriminační a konkurenční výzvy podléhající nezávislému hodnocení v souladu s čl. 4 odst. 2;

E. vzhledem k tomu, že maximální příspěvek Unie na druhou fázi činností společného podniku činí 1 755 000 000 EUR (včetně prostředků ESVO), které mají být vyplaceny z rozpočtu programu Horizont 2020, a minimální věcný příspěvek soukromých členů na doplňkové činnosti na období vymezené v nařízení činí 965 250 000 EUR;

Rozpočtové a finanční řízení

1. konstatuje, že Účetní dvůr ve zprávě o ověření roční účetní závěrky společného podniku za rozpočtový rok 2019 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) dospěl k závěru, že účetní závěrka zobrazuje věrně ve všech významných ohledech finanční situaci společného podniku k 31. prosinci 2019, výsledky jeho činnosti, jeho peněžní toky a změny čistých aktiv za daný rok v souladu s jeho finančním nařízením a s účetními pravidly, která přijal účetní Komise; konstatuje, že uskutečněné operace, na nichž se účetní závěrka zakládá, jsou ve všech významných ohledech legální a správné;

2. bere na vědomí, že konečný rozpočet na rok 2019 zahrnoval (včetně nevyužitých rozpočtových prostředků z předchozích let, účelově vázaných prostředků a prostředků přerozdělených na příští rok) prostředky na závazky ve výši 305 802 617 EUR a prostředky na platby ve výši 341 424 430 EUR; konstatuje, že míra čerpání prostředků dosáhla 97,68 % u prostředků na závazky a 94,69 % u prostředků na platby; na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že pokud jde o rozpočet společného podniku na rok 2019 určený na projekty programu Horizont 2020, dosáhla míra plnění u prostředků na závazky 99,8 % a u prostředků na platby 97,3 %;

3. konstatuje, že maximální příspěvek Unie na program Clean Sky činí v rámci tématu 7 – Doprava – sedmého rámcového programu 800 000 000 EUR a že Unie celkem přispěla 799 957 841 EUR; konstatuje, že členové z průmyslu (vedoucí odvětvoví partneři a přidružení členové z oblasti integrovaných technologických demonstrátorů) přispěli na projekty sedmého rámcového programu celkem 608 983 634 EUR, z čehož 594 100 843 EUR činily potvrzené věcné příspěvky a 14 882 791 EUR peněžní příspěvky na provozní náklady;

4. konstatuje, že podle zprávy Účetního dvora byl program sedmého rámcového programu formálně uzavřen v roce 2017 s téměř 100% mírou plnění; konstatuje, že v roce 2019 společný podnik stále prováděl inkasa ve výši přibližně 1 135 068 EUR z důvodu neuhrazených plateb předběžného financování a výsledků auditů ex post;

5. konstatuje, že do konce roku 2019 přispěla Unie na operační činnosti programu Horizont 2020 z maximální částky unijního příspěvku z programu Horizont 2020, jež podle nařízení (EU) č. 558/2014 činila 1 755 000 000 EUR, celkovou částkou 1 139 704 889 EUR a členové ze soukromého sektoru přispěli vedle toho hotovostní částkou 18 815 677 EUR na provozní náklady a potvrzenou částkou 273 851 600 EUR ve věcných příspěvcích na operační náklady a nadto ještě přispěli částkou 899 843 302 EUR ve formě věcného plnění na doplňkové činnosti;

6. bere na vědomí, že společné podniky, které získávají finanční příspěvek od svých členů ze soukromého sektoru, uplatňují různé postupy; vyzývá k harmonizaci výpočtu věcného plnění u všech společných podniků; společný postup by měl zajistit transparentní a účinné metody hodnocení vedoucí ke stanovení skutečné hodnoty příspěvku; vyzývá Účetní dvůr, aby dohlížel na audity prováděné nezávislými externími auditory; vyzývá rovněž k přijetí vhodného právního rámce, který zajistí, aby bylo do konce programu dosaženo požadované výše finančního příspěvku; poznamenává, že součástí tohoto právního rámce by mohl být požadavek, aby byl soukromý příspěvek vyplacen před odpovídajícím příspěvkem Unie nebo zároveň s ním;

Výzvy k podávání návrhů

7. konstatuje, že v roce 2019 vyhlásil společný podnik jednu výzvu k předkládání návrhů, která zahrnovala 62 témat (výzva k předkládání návrhů 10), obdržel 448 způsobilých návrhů (z celkového počtu 450) k výzvám k předkládání návrhů 09 a 10 a přijal 114 návrhů; bere na vědomí, že globální portfolio společného podniku zahrnuje 574 projektů přidělených na základě konkurenčních výzev k předkládání návrhů;

8. konstatuje, že celkový počet hlavních partnerů činí 256, z nichž 70 jsou přidružené podniky nebo propojené třetí strany a více než 58 představují malé a střední podniky;

9. konstatuje, že v roce 2019 byly úspěšně provedeny dvě výzvy k předkládání návrhů: osmá výzva k předkládání návrhů v březnu měla 58 úspěšných témat z 68 a devátá výzva k předkládání návrhů v říjnu měla 53 úspěšných témat z 55; dále konstatuje, že desátá výzva k předkládání návrhů byla vyhlášena v květnu 2019 a vyhodnocena v listopadu 2019; konstatuje, že deset výzev k předkládání návrhů zahrnovalo dohromady více než 730 partnerů z 28 různých zemí a silně se do nich zapojily, pokud jde o účast i udělené granty, malé a střední podniky a obnášely, pokud jde o financování, přibližně 505 000 000 EUR;

Výkonnost

10. konstatuje, že společný podnik používá klíčové ukazatele výkonnosti pro monitorování výkonnosti a průřezových otázek v rámci programu Horizont 2020 a specifické klíčové ukazatele výkonnosti pro společný podnik, jako je míra úspěšnosti výzev k předkládání návrhů, provádění pracovního plánu a rozsah auditů ex post;

11. žádá, aby společný podnik přezkoumal svou komunikační strategii s cílem zajistit, aby si příslušné zúčastněné strany byly vědomy jeho úkolů, činností a úspěchů.

12. upozorňuje, že společný podnik zavedl různé nástroje pro sledování provádění svého programu, konkrétně čtvrtletní zprávy o integrovaných technologických demonstrátorech (ITD) / demonstračních platformách pro inovativní letadla (IADP), řídící výbory na úrovni ITD/IADP a roční přezkumy výkonnosti ITD/IADP, o nichž je pravidelně informována správní rada; dále konstatuje, že z 11 cílů uvedených v pracovním plánu na období 2018–2019 byly dosaženy 3 a 8 stále probíhá a že bylo dosaženo všech správních cílů;

13. bere na vědomí milníky, jichž v roce 2019 dosáhli demonstrátoři v rámci IADP Velká letadla pro přepravu osob, a jejich základní technologie, které určují změny od nespecifického ke specifickému návrhu, a související tvorbu hardwaru, výsledky dosažené v činnostech IADP Regionální letadla týkajících se ekologických koncepčních letadel, pokrok dvou demonstrátorů IADP Rychlá rotorová letadla a několik oblastí pokroku v rozvoji činností týkajících se ITD Drak letadla, ITD Motory a ITD Systémy a průřezové činnosti Ekodesign a Malá dopravní letadla a konstatuje, že se společný podnik na první celkové hodnocení technologií, které vyvinul, připravil; vítá uvedené úspěchy, jež přispěly k zajištění udržitelné infrastruktury; vítá posun od výroby energie z uhlí k obnovitelným zdrojům energie, díky němuž se nejen sníží emise skleníkových plynů, ale i znečištění ovzduší, což následně přispěje ke zlepšení zdraví;

14. bere na vědomí, že podle zprávy Účetního dvora činila na konci roku 2019 míra plnění programu Horizont 2020, pokud jde o zadávací řízení na činnosti přidělené společnému podniku, 89 %;

15. připomíná zásadní úlohu, kterou společný podnik hraje, pokud jde o zajištění čistého zrychlení v ekologických technologiích zaměřených na snížení emisí CO_2 a hladiny hluku produkovaného letadly; je přesvědčen o tom, že jeho nástupce, Clean Aviation, bude hrát důležitou roli při zajišťování příspěvku odvětví letectví k Zelené dohodě pro Evropu;

16. vyzývá Komisi, aby zajistila, aby se budoucí program činnosti společného podniku řídil požadavky a cíli stanovenými v právních předpisech EU, pokud jde o zmírňování změny klimatu a digitalizaci, a aby sledoval strategie, které v této oblasti vypracovala Komise i dotyčné odvětví;

17. vyzývá Komisi a Účetní dvůr, aby vypracovaly důslednou metodu sledování výkonnosti s cílem hodnotit přínos společného podniku a zahrnout sociální dopad a dopad na zaměstnanost a trh; výsledky tohoto hodnocení by měly být použity v budoucnu nebo při přerozdělování finančních prostředků EU;

18. u všech smluv, které mohou vést k zamýšlenému výstupu nebo výsledku, pokud jde o výkonnost, je třeba řešit otázku práv duševního vlastnictví; připomíná, že cílem práv duševního vlastnictví je chránit práva jednotlivých tvůrců a současně poskytovat podrobné informace o tom, jak bude dané právo použito v budoucnosti; konstatuje, že jelikož je daná činnost financována i z veřejných prostředků, měly by být výsledky transparentní, přístupné veřejnosti a měly by se na ně vztahovat zvláštní požadavky, např. na případnou interoperabilitu; vyzývá Komisi, aby vytvořila právní rámec pro práva duševního vlastnictví a jejich uplatňování na trhu, včetně zvláštních požadavků a rozdělení zisku;

19. bere na vědomí, že podle výroční zprávy o činnosti společného podniku Clean Sky za rok 2019 ukazují klíčové ukazatele výkonnosti týkající se vyváženého zastoupení žen a mužů v letech 2018 a 2019, že míra účasti žen, i když mírně roste, stále zůstává dosti nízká: ženy představují 30 % osob zapojených do programu, 16 % koordinátorů programu a 9–25 % poradců a odborníků, kteří provádějí hodnocení a analýzy a pracují ve vědeckém výboru; doporučuje vyvíjet soustavné úsilí o zvýšení míry účasti žen v programu;

Zaměstnanci a nábor

20. konstatuje, že k 31. prosinci 2019 bylo obsazeno 34 z 36 schválených míst dočasných zaměstnanců a že vedle toho pracovalo pro společný podnik v roce 2019 podle plánu pracovních míst šest smluvních zaměstnanců a 2 vyslaní národní odborníci;

21. konstatuje, že v roce 2019 zahájil společný podnik přijímací řízení na 6 pracovních míst; dále konstatuje, že společný podnik se vedle statutárních pracovních míst spoléhá i na externí poskytovatele služeb, na pět dočasných pracovníků a jednoho stážistu, kteří poskytují pro jeho operace dodatečnou podporu;

22. upozorňuje, že v roce 2019 schválila správní rada novou organizační strukturu, v jejímž rámci jsou právní a komunikační služby přímo podřízeny výkonnému řediteli; dále bere na vědomí, že dne 1. února 2019 zahájil své působení nový výkonný ředitel; dále konstatuje, že společný podnik začal na začátku roku 2019 používat systém řízení lidských zdrojů Komise Sysper2;

23. konstatuje, že v roce 2019 pokračoval společný podnik v plném provádění rozsáhlé rámcové smlouvy o komunikaci na čtyři různé části komunikace, která platí od roku 2018 do roku 2021, a podepsal smlouvy na důležité projekty v oblasti informačních a komunikačních technologií, jakož i rámcové smlouvy pro různé služby v oblasti informačních a komunikačních technologií;

Vnitřní kontrola

24. konstatuje, že podle zprávy Účetního dvora zavedl společný podnik spolehlivé kontrolní postupy ex ante založené na přezkumu finanční a operační dokumentace a že je povinen zavést nový rámec Komise pro vnitřní kontrolu, jenž vychází ze 17 zásad vnitřní kontroly; konstatuje, že na konci roku 2019 měl již společný podnik vypracovány klíčové ukazatele kontroly pro všechny kontrolní zásady, aby mohl posoudit účinnost kontrolních činností a odhalit nedostatky kontrol;

25. konstatuje, že v listopadu 2019 zahájil společný podnik písemný postup pro schválení svých revidovaných finančních předpisů v souladu s doporučeními Komise a že je přijal v lednu 2020;

26. bere na vědomí, že Účetní dvůr ve své zprávě uvádí, že pokud jde o platby prováděné v rámci programu Horizont 2020, je za audity ex post odpovědný společný auditní útvar Komise a že na základě výsledků auditů ex post, které byly k dispozici ke konci roku 2019, vykázal společný podnik u projektů programu Horizont 2020 reprezentativní míru chyb ve výši 1,30 % a míru zbytkových chyb ve výši 0,92 % (zúčtování a konečné platby); dále konstatuje, že podle návrhu nařízení o programu Horizont 2020, který předložila Komise, je u výdajů na výzkum v rámci programu Horizont 2020 konečným cílem dosáhnout při uzavření programů – po zohlednění finančního dopadu všech auditů, nápravných opatření a zpětného získání – míry zbytkových chyb, která se bude co nejvíce blížit 2 %;

27. konstatuje, že v roce 2019 Účetní dvůr náhodně kontroloval platby v rámci programu Horizont 2020 prováděné na úrovni konečných příjemců, a to v rámci operační kontroly plateb, aby potvrdil míru chyb při auditu ex post, a že podrobné audity odhalily systémové chyby týkající se vykázaných nákladů na personál, přičemž hlavním zdrojem chyb bylo používání individuálně odpracovaných hodin a používání jednotkových sazeb, včetně odhadovaných prvků, které se výrazně odchylovaly od skutečných jednotkových sazeb; dále konstatuje, že tyto výsledky vypovídají o tom, že pro společný podnik plyne z důvodu vysokého počtu členů ze soukromého sektoru a přidružených subjektů, které se podílejí na realizací projektů společného podniku v rámci programu Horizont 2020, zvýšené riziko; vyzývá společný podnik, aby orgán příslušný k udělení absolutoria o situaci v této oblasti informoval;

28. konstatuje, že se na společný podnik vztahuje společná strategie boje proti podvodům v rámci programu Horizont 2020, kterou koordinuje Komise; dále konstatuje, že v roce 2019 reagoval společný podnik na dva případy údajného podvodu, jež byly v roce 2018 oznámeny Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) a u nichž tento úřad zahájil vyšetřování, které v dané době stále probíhalo; dále konstatuje, že jeden případ možného podvodného jednání příjemce s dopadem na granty společného podniku, který se týkal sedmého rámcového programu, byl uzavřen, aniž by byly hlášeny finanční dopady nebo ztráta; bere na vědomí, že v roce 2019 nebyl úřadu OLAF nahlášen žádný nový případ a že společný podnik zahájil práci na strategii boje proti podvodům, která se týká vnitřních procesů a zvláštního rozpočtu, na který se nevztahuje společná strategie boje proti podvodům; vyzývá společný podnik, aby orgán příslušný k udělení absolutoria o situaci v této oblasti informoval;

Interní audit

29. konstatuje, že společný podnik obdržel v květnu 2019 nový strategický plán auditů útvaru interního auditu na období 2019 až 2021, ve kterém byla vybrána tři potenciální témata auditů s významným rizikem: operační procesy (řízení grantů), provádění nových zásad pro vnitřní kontroly a nová pravidla pro ochranu údajů; dále konstatuje, že první audit nového plánování týkajícího se provádění grantových dohod byl zahájen v listopadu 2019; dále konstatuje, že společný podnik měl z předchozího auditu stále několik neuzavřených doporučení, z nichž dvě považoval za velmi důležitá; vyzývá společný podnik, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o dalším vývoji v této oblasti;

30. konstatuje, že interní auditorka potvrdila řídící radě svou organizační nezávislost v souladu se standardy Institutu interních auditorů (IIA), i když poukázala na možný nedostatek objektivity u auditů pro prohlášení o věrohodnosti